

Yud-Tes Kislev Chassidus Mivtza

ד"ה פדה
בשלום
תשנ"ג

(הנחה בלחתי מוגה)

פדה בשלום נפשי מקרוב לי כי ברבים היו עמידי. וידוע מ"ש בעל הגאולה באגדת הקודש שלו הידועה² (שבה מבאר האופן שבו הייתה הגאולה), כשקריטי בספר תהילים בפסוק פדה בשלום נפשי, קודם שהתחלה פסוק שלאחרין, יצאתי בשלום וכו'. ולכן, כו"כ מאמרי רבוותינו נשיאינו הקשורים עם י"ט כסלו מתחילה בפסוק פדה בשלום נפשי, וברובם של מאמריהם אלו³, הרי זה בא ביצירוף מאמר חז"ל בתחום מסכתא ברכות⁴ על פסוק זה, אמר הקב"ה כל העוסק בתורה ובגמ"ח ומתפלל עם הציבור, מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני מבין אומות העולם, וכפирוש רש"י שג' עניינים אלו (תורה גמ"ח ותפללה (עבודה⁵) נרמזו בפסוק זה.

ב) **והנה** מאגה"ק הנ"ל, שנוסף לכך שסבירו כמה תיבות מפסוק זה, מדגיש כמ"פ תיבת שלום (יצאתி בשלום וכו'), מובן, שעיקר ההדגשה היא לא על עניין הפדי⁶ (פדה) סתם, אלא שהי' זה באופן דפדה בשלום. דהנה, מפסוק זה גופא מובן שעניין הפדי⁷ יכול להיות בכמה אופנים, וכך אין הי' זה באופן דפדה בשלום. אך עדין לא יודעים מהו העיקרי (הפדי⁸ עצמה, או הפדי⁹ בשלום), ומה בא בתור דבר נוסף. אבל באגה"ק הנ"ל מודגשת שהemain הוא שיצאתி בשלום. ובמיוחד מובן הדבר כי יותר מהאמר פדה בשלום לאדם"ר האמצעי¹⁰ [שגם גאותתו היה בחודש כסלו, בעשייה בו, שבשיעור תהילים שלו נאמר הפסוק פדה בשלום נפשי מקרוב לי כי ברבים היו עמידי], שאמיתת עניין הפדי¹¹ הוא דווקא כאשר הפדי¹² היה בשלום, ועד לתכילת השלים דשלום, שבנסיבות יכול להיות עניין זה דווקא כאשר מצב העולם הוא באופן כפי שייהי¹³ ביום המשיח, וכמ"ש הרמב"ם (בסיום ספרו יד החזקה) שבימים ההם יהיה שלום בכל העולם כולו, כיוון שלא יהיה כו' לא מלחמה ולא קנאה ותחרות כו', ויתירה מזו, כפי שימושו שם, שלא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד כו', שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ומובן שעניין זה שולל את היפך השלום בתכילת (כפי שסביר אדרמור האמצעי בארכוה בדורש האמור, ומובן גם בכמה דרושים שלפניו (החל מאגה"ק של בעל הגאולה) ושלאחריו¹⁴).

ועוד).

- 6) שער תשובה ח"א (מט, א ואילך).
- 7) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ה ע' 160 ואילך.
וראה גם ד"ה פדה בשלום תשמ"ו (עליל ע' שמנו).
- 8) ד"ה פדה בשלום הנ"ל פ"י"א (נו, א ואילך).
- 9) ישעי יא, ט.
- 10) ראה מאמרי אדרמור הוקן עניינים ח"א ע' צה ואילך. ועם הוספות וכו' — אזה"ת נח ח"ג תרלב, ב ואילך. ועוד.

1) תהילים נה, יט.

2) אגרות-קדושים אדרמור הוקן ע' דלב. נעתק ב"היום יומ" יט כסלו.

3) ראה — לדוגמא — ד"ה פדה בשלום דיז"ט כסלו תרכ"א (ואה"ת נ"ך ח"ג ע' אישו ואילך). עוזרת (הביב), טרע"ח, טרפ"ה וטורצ"ט. וראה ד"ה הנ"ל תשל"ח פ"ב (עליל ע' רצט). ושם"ג.

4) ח, רע"א.

5) ראה רב"ב וחדר"ג מהרש"א לברכות שם (הובא באזה"ת תהילים (יהל-אור) עה"פ (ע' רדרה)).

ג) ריש לומר שענין זה קשור ומודגש בשנה זו, שהיא שנת השמיטה, שבת להויזי¹². ומודגש ומתבטא בגלוי יותר גם בימי השנה (דכל יומה ויום עביד עבידתי¹³), שיו"ט של ראש השנה (וכן יו"ט ראשון של חג) חל להיות שבת. והענין בזה, דהנה, שבת קשור במועד עם שלום¹⁴, ועד שהנוסח דברכת שבת הוא שבת שלום¹⁵, החלمامירת שלום עליהם מיד כשבא מבית הכנסת. וכן במשך כל יום השבת לא שייכים עניינים שיכולים לגרום העדר השלום. וכמוובן בפשטות שהסיבות שיכולים לגרום להעדר השלום, ויתירה מזו, להיפך השלום, הנה רוכם ככלום קשוריהם עם עניינים של פרנסת, שהחשש פן יחסר לחמו¹⁶ (לחמו בנווגע לפרנסת כפושטה, או בנווגע לצרכיו¹⁷ או רצונתו, כמו כבוד וכיו"ב), יכול לגרום שתהיה עינו צרה בשל חייו כו'. משא"כ כאשר כל מלאכתך עשויה¹⁸ — כמו ביום השבת, בנווגע לכל המלאכות, או בנווגע למלאכת האדמה, שש שנים תזרע שך ושה שנים תזמור כרמן¹⁹, כבשנת השמיטה, שנקרה כתוב²⁰ שבת להויזי — אזי מתבטלים כל הסיבות להיפך השלום. וכמוובן גם מזו שבאים השבת אפיקו עם הארץ אומראמת, ואני יכול לומר עניין שהוא היפך האמת²¹, וכיון שיזודע שיצטרך לומר האמת, הרי זה שומר ומונע אותו מעניינים הקשורים עם עשה"ד, כמבואר בכ"מ (וכן במדרש המיעוד ממדרשים קטנים²²) איך שמדת שמירת האמת היא הדרך להיות בטוח בשמירת כל התורה ומצוותי, כי, בידוע שישאלו אותו אם עשה עניין פלוני, ואז יצטרך לומר דבר שקר, הרי זה פועל שהוא מורה שמים עליהם עכ"פ כמווראبشر ודים²³, ובמיילא מתנהג באופן של שמירת התורה ומצוותי. ועוד זאת, שפעולות השבת היא לא רק בנווגע לשילילת עניינים הפליגים, לא תעשה, אלא גם בנווגע לעניינים של עשה, וכך שהרמב"ם מתחילה הלכות שבת שלו דוקא בעניין העשה שבו — המצות עשה דבאים השבעי תשבות²⁴, עע"פ שרוכם ככלום של הלכות שבת הם בענייני לא תעשה, ועד ללי"ט מלאכות, ואילו העשה היא רק מצוה אחת, וואעפ"כ מתחילה בעשה דוקא²⁵. ומכל זה מובן שענין השבת מוסף שלום בעולם, דכיוון שכל מלאכתך עשויה אצל בני שבחבים נברא העולם²⁶, הרי זה נמשך גם בכל ענייני העולם.

ד) **וענין** זה קשור גם עם פרשת השבוע דאולין מניי, שבנה אמר²⁷ ויבוא יעקב שלם, שהוא גם מלשון שלימות ומלשון שלום²⁸, כפי שנעשה גם

(20) ראה אוצר מדרשים (אייזענשטיין) ח"א ע'

78: גדור האמת שכלי מי שעושה מלאכתו באמת עם הבריות כאילו קיים התורה כולה.

(21) ראה ברכות כח, ב.

(22) משפטים כג, יב.

(23) ראה גם לקו"ש חכ"א ס"ע 7 וailik ובהנסמן שם.

(24) פרשי"ו ורמב"ן בראשית א, א.

(25) ושלח לב, ית.

(26) ראה לקו"ת ראה ל, ג.

(11) בהר כה, ב.

(12) זה"ג צד, ריש ע"ב.

(13) ראה זהר שם קעו, ריש ע"ב.

(14) ראה פרי עץ חיים שער השבת פי"ד.

(15) ע"פ ישעיה נא, זד.

(16) ראה סנהדרין לח, א.

(17) מכילתא ופרש"י יתרו כ, ט. טושו"ע

(ודאדה"ז) אור"ח ס"ז ס"ח (ס"כ"א).

(18) בהר כה, ג.

(19) ראה ירושלמי דמאי רפ"ד.

בפשטות, ובכל ג' העניינים שנימנו בגמר²⁷, בגוףו ובנשנתו וגם במוונו, שכולל כל נכסיו הגשיים והרווחניים (כמבואר בכ"מ בספרי מוסר ועאכו"כ בספרי חסידות וקבלה).

ועד"ז קשור עניין זה עם מ"ש בשיעור חומש די"ט כסלו בשנה זו, וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען²⁸, ופירש רשי"י ביקש יעקב לישב בשלוה. אלא שהוא קפץ עליו רוגזו כו', משא"כ עתה, לאחרי מעשינו ועובדתינו במשך כל הזמן שלאח"ז, ועאכו"כ לאחרי מעשינו ועובדתינו במשך הזמן דעקבתא דמשיחא, ובמיוחד לאחרי חג הגאולה בהחפצת המעיינות חוצה — מתקימת בקשת יעקב שייהי עניין של ישיבה, וישיבה בשלוה אמיתי, וישיבה בארץ מגורי אביו בארץ כנען, באופן שנעשה העניין דכנען מלשון מסחר, כפי שסביר רබינו הוזקן בעל הגאולה²⁹, והינו, שעושים מסחר והיתר עוסקת עם הקב"ה להתעסק בנכסיו, שהו כל העולם כולו, באופן שיש מזה רוחחים הן להקב"ה והן לבני המתעסקים בזה (כמבואר באורך העניין דהיתר עיסקא³⁰ בדורשי אדרמור מהר"ש³¹ (שענינו לכתילה אריבער³²) על הפסוק³³ אם כסף תולה את גור' את העני עמק, וכן בדורשי הצמח צדק שלפנ"ז³⁴, ובדורשי רבותינו נשיאינו שלאה"ז³⁵).

ה) **ומכל** זה מובן שענין השלום שב"ט כסלו מודגש ביתר שאת וביתר עוז בשנה זו, כאמור, שתחילה (ר"ה) ביום השבת, שכל מלאכתך עשו", ואעפ"כ צ"ל העניין דאדם לעמל يولד³⁶, אלא שהו عمل ועובדת של שבת (א שבת'דיקער عمل און א שבת'דיקע עבודה), שהוא ע"ע התענוג. וענין זה נמשך מראש השנה בכל אברי השנה, שהם כל ימות השנה, מרשות השנה ועד אחרית שנה³⁷. ובינתיים ישנים גם הימים זכאי, וכמו בחודש כסלו — ימי חנוכה, ולפנ"ז — יום הגאולה של בעל התニア והשלוחן-ערוך (כפי שנקרא ע"פ מנהג ישראל)³⁸, שהוא מדגיש שענינו hei (כsharp) שני אור, כפירוש הבעש"ט (שנתפרש (פאנאנדרגעגעפרייט) ונتابאר יותר ע"י רבותינו נשיאינו³⁹) שקיים על האור דתורת הנגלה (שלוחן ערוך) והאור דתורת הנסתור (תניא, תורה שבכתב החסידות, כמבואר באורך בשיחות כ"ק מו"ח אדרמור"⁴⁰). וענין זה נמשך אח"כ בכל העניינים, ובאופן שmagiu עד לחוצה, לשם אדרמור"⁴¹.

(27) ראה שבת לג, סע"ב. וראה גם תוכם חכ"ב ס"ע קמו ואילך. סה"מ תש"ט ע' 28 ואילך.

(36) איוב ה, ז. וראה סנהדרין צט, ב.

(37) יעקב יא, יב.

(38) ראה לקו"ש חי"ז ע' 36. ושם.

(39) מגילת י"ט כסלו (אטוווצק, חצ"ת) ג, א:

חוברת י"ט כסלו (קה"ת, תש"ב) ע' 5: שיחותليل

יט כסלו תרצ"ד ס"ב (לקו"ד ח"א פג, א). וראה

לקו"ש שם ע' 37 (וש"ג). לקוטי לוי"צ — אגרות-

קדוש ע' רכוב ואילך.

(40) ספר השיחות תש"ג ע' 59. קצורים והערות

להניא ע' קיה ואילך. אגרות-קדוש שלו ח"ד ע' רסא

ואילך. ועוד.

(28) ר"פ וישב.

(29) תורא ריש פרשחנו (וישב).

(30) ראה שו"ע אדה"ז הל' רבית סל"ח.

(31) סה"מ תרכ"ז ע' קלג ואילך. תרכ"ט ע' סט

ואילך. תרל"ח ע' לד ואילך.

(32) פתגם אדרמור מהר"ש — הוכא באגרות

קדוש אדרמור מהר"י"צ ח"א ע' חריו ואילך.

(33) משפטים כב, כד.

(34) אווה"ת משפטים ע' איקע ואילך. ח"ח ע' גיל.

(35) ד"ה אם כסף תולה תرس"ה (סה"מ חרס"ה

מביאים את המעיינות עצם, והם נמצאים שם באופן של הפעזה (יפוצו מעינותיך חוץה⁴⁴) — שזהו עד העניין דפדה בשלום נפשי מקרוב לי כי ברבים היו עמי, כדאיתא בירושלמי⁴⁵ שאfillו אנשי אבשלום התפללו לנצחונו של דוד, שזהו תוכן העניין דאתהPCA חשוכה לנheroא ומרירו למיתקה⁴⁶, ועד שזדוניות נעשות לו כזכות זכויות ממש⁴⁷, שזהו הعبدת דבבלי תשובה, הקשורה גם עם שבת, אותיות תשב⁴⁸.

וזהר גם הקשר לעניין הגאולה, כיוון שהגאולה עתה מהగלות הזה קשורה עם עבודה התשובה דווקא, שהרי בימינו אלו כלו כל הקיצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה⁴⁹. וכיוון שתשובה היא בשעתה חדא וברגעא חדא (ועאכו"כ ביוםא חדא)⁵⁰, אז גם הגאולה היא בשעתה חדא וברגעא חדא, וכלשון הרמב"ם⁵¹ (בפסק הלכה, דבר הווי' זו הלכה⁵²) הבטיחה תורה סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין, ע"י משיח צדקנו, שאחא לאתבא צדיקיא בתיווכתא⁵³.

ויקוים העניין דוישב יעקב בארץ מגורי אביו (יצחק⁵⁴), כמבואר בארוכה בדורשי בעל הגאולה⁵⁵ בפירוש דברי הגמרא⁵⁶ על הפסוק⁵⁷ כי אברהם לא ידענו גו' אתה הווי' אבינו, שלעתיד לבוא יאמרו כי אתה אבינו ליצחק דווקא, שהוא ע השחוק⁵⁸, ולעתיל כתיב⁵⁹ (במזמור הקשור עם כ"ף חנון דמנני אולינן⁶⁰, יום ההולדת של כ"ק אדרמ"ר (מהירוש"ב) נ"ע) אז ימלא שחוק פינו, ובכללות הרוי זה מהעניינים דשיר המעלות⁶¹, הקשורים עם יעקב⁶², והרי הגאולה השלישית⁶³ וביהם"ק השלישי קשורים עם יעקב שקרו בית⁶⁴ (כפי שקרהנו בפרשת השבוע דשבת⁶⁵ שמיini מתברכין כולחו יומין⁶⁶), ואצלו ישנו העניין דופרצת⁶⁷, נחלה בלי מצרים, נחלה יעקב אביך⁶⁸ — שענין זה שייך לסעודה שלישית דשבת⁶⁹, שזו מתחילה כבר י"ט כסלו בשנה זו, ולאח"ז הולך ומוסיף, כבכל ענייני תורה וקדושה, ועאכו"כ בענייני הפעזה המעיינות חוץה, ועאכו"כ בעניינים של גאולה, כולל גם גאולה ממיצרים

(52) תומ"א ריצא יז, ג. כא, ג.

(53) שבת פט, ב.

(54) ישע"י סג, טז.

(55) ראה פרשוי לך לך יז, יט.

(56) תהילים קכו, ב.

(57) ראה תומ"מ סה"מ חנון ע' רס הערא ו, סגם הקאפטיל דשנה שעבירה שייך ליום ההולדת.

(58) פסוק א.

(59) ראה ב"ר פס"ח, יא.

(60) ראה לkur'ת מטות פג, ג. לקו"ש שבሐרה הבהאה. וש"ג.

(61) פסחים פח, א. ובחדרא"ג מהרש"א שם. ועוד ראה לקו"ש חת"ז ע' 231 וAIL. וש"ג.

(62) וישלח לה, ז. פסחים שם.

(63) זה"ב סג, ב. פח, א.

(64) ריצא כה, יד.

(65) ישע"י נח, יד. שבת קיה, ב.

(66) זה"ג פח, ב. וראה סידור עם דאי"ח ר, ב.

(41) ראהagna"ק דהבעש"ט נדפסה בכת"ט הוצאה קה"ת) בחלילתו. ובכ"מ. וראה ספר השיחות תר"ץ ע' 112. ע' 130. ספר השיחות תש"ד ע' 106. לקו"ש חט"ז ע' 282. ועוד.

(42) סוטה פ"א סוף ה"ח.

(43) ראה זה"א ד, א.

(44) יומא פו, ב. וראה תניא פ"ז.

(45)agna"ת ספ"י.

(46) סנהדרין צו, ב.

(47) ראה זה"א קכט, סע"א ואילך. נתבאר בלקו"ש ח"כ ע' 86 ואילך.

(48) הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(49) עמוס ח, יב. שבת קלח, ב.

(50) ראה לkur'ת ר"ה נח, ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. ג, סע"ב. וראה זה"ג קנג, ב.

(51) ראה סד"ה ויישב יעקב העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ס"ע תשפוג ואילך).

דקדרושה, ומזה מובן, שגם כשישנו הרגע הראשון או התקופה הראשונה של הגאולה, הנה לאחר זמן מסוים עניין של מצרים דקדדרושה, ולכן יש צורך בගאולה נעלית יותר – ילכו מחייב אל חיל⁶⁷ בוגאולה עצמה. ובשעתה חדא וברגעא חדא באים לקיום הייעוד הראננו הווי' חסידך וישעך תנתן לנו⁶⁸, ועד לשכון כבוד בארץנו⁶⁹, בפשטות, ובשמחה ובטוב לבב.

— ● —

67) תהילים פד, ח. וראה ברכות בסופה. ש"ע
אדיה"ז אורח סקנאה ס"א. וש"ג.
68) תהילים פה, ח. — הקפיטל שהתחילה לומר
ש"ט, ג.